

Tað er ekki á hvörjum degi, tíans heldur hvörjum ári, at kvinnuskaldsögur verða skrifaðar her á landi.

Skaldsögan "Ein mamma er ein mamma" eftir Oddvör Johansen viðger slík viðurskipti, sum vit annars ekki tosa um alment.

Oddvör Johansen sigur við Sosíalín, at hon hevði sett sær fyrri at skriva um kvinnumál á slíkan hátt, sum hesi veruliga eru. Hon heldur, at tað er rætt at seta spurningar við mammuleiklutin, um viðurskipti millum mann og kvinnu, um at ættleiða børn, um at fáa óynski børn, og at nema við spurningin um fosturtøku.

Lýsir tíðarskeið í kvinnusøguni

Søgugongdin fer fram seinast í 60 árunum og í 70 árunum, tá t.d. kvinnurørslan var í hæddini.

- Hetta er gjørt fyrri at lýsa hetta tíðarskeiðið, men eisini fyrri at Anna kann vera barnleys nýkur ár. Eftir hesum leisti er innihaldið skipað, sigur Oddvör Johansen.

- Tú letur Onnu óvunda kvinnum, sum eru minni kompliseraðar enn hon. Heldur tú at kvinnur, sum ekki seta spurnartekin við egna lív, hava tað lættari?

- Tað skerst ikki burtur, at nakrar kvinnur eru soleiðis háttáðar, at tær ikki seta spurnartekin við egna leiklut. Tær eru kortini altíð so takksammar og í góðum lag. Ja, eg haldi at tær liva eitt lættari lív.

- Ein kendur, enskur rithøvundur hevur sagt, at hann vildi heldur vera ein lukkuligur gøtufeyari, enn ein neurotiskur professari. Tað er nakað um tað.

Vit hava lært at góðtaka

- Tað liggur kanska eisini í uppalingini, at gentubørn verða ald upp til at innrætta seg eftir umstøðunum.

- Hetta var galdandi fram til sjeytiárin, tá kvinnurørslan tók seg upp.

- Kvinnurørslan setti spurningar við leiklutin hjá kvinnum í samfelagnum. Tær fingur politiskt medvit og vildu ikki góðtaka galdandi óskrifaðar reglur, og krevdu at sleppa at realisera seg sjálvar.

- Tað vóru kvinnur í útbúgving, sum fóru at tosa um kvinnufrigerðing, og

Oddvör Johannesen, rithøvundur:

Orð: Dagny
Mynd: Kalmár

Brot úr hennara neyð og gleði

- Hóast allir persónarnir í skaldsøguni eru fiktivir, so verður altíð okkurt tikið burturúr eins egna lívi. Tað eru júst eins egna lívsroyndir, sum er grundarlag undir arbeiðinum hjá einum rithøvunda, sigur Oddvör Johansen

ikki tær, sum búðu á kvinnuheiminum.

- Hóast tú kundi hildið, at tað var meira neyðugt fyrri einsamallar kvinnur við børnum at tosa um sín leiklut, so var tað ikki veruleiki.

Kvinnur á kvinnuheiminum høvdu úr at gera, við bert at skipa sítt lív, undir teimum torføru umstøðunum. Tær høvdu ikki stundir at hugsa um kvinnurørslu.

- Tað er helst eisini vanligt, at tað eru tey betur stillaðu í samfelagnum, sum

leggja lunnar undir nýhugsan.

Tey í hægri størvum lyfta tann minni menta

- Erlendur Patursson, sáli, segði einaferð, at tað var ikki arbeiðarørslan, sum tók stig til at betra um viðurskiptini hjá arbeiðarastættini. Tað vóru fólk í hægri størvum, sum lyftu arbeiðarafjöldina og stuðlaðu teimum, sum vóru minni ment.

- Eg hugsi, at hetta sama var galdandi fyrri kvinnurørsluna. Hesar sjálvstøðugu og væl útbúna kvinnur

vóru samstundis tær, sum høvdu orku og møguleika at fara á fund um kvöldarnar, tosa um síni viðurskipti og hvussu hesi skuldu bætast um.

- Tær mammur, sum høvdu arbeiði og børn at ansa í gerandisdegnum, høvdu heldur ikki orku og yvirskot til meira enn tað í tí dagliga.

- Vart tú við í kvinnurørsluni?

- Nei, eg var ikki beinleiðis reyðsokkur ella luttk í kvinnurørsluni. Kortini haldi eg, at hetta tíðarskeið í kvinnusøguni er tað týdn-

ingarmesta, sum er hent kvinnuni. Eg haldi, at kvinnurørslan var neyðug, men eisini at minni heppin sjónarmið fylgdu við - eitt nú at kvinnur kastaðu hatur á mannin. Tað havi eg ongantíð góðtikið.

Gjøgnum eld og vatn

- Tú sigur einastaðni í skaldsøguni, at kvinnur kunnu ganga gjøgnum eld og vatn fyrri mannin?

- Tað hevur tú ivaleyst eisini sæð. Hugsu bert um kvinnuna aftan fyrri politikan, sum ger eitt stórt

lobbyarbeiði fyrri mannin, men sum ongantíð fær eitt herðaklapp í almenninginum. Slíkar kvinnur kunnu eina væl sjálvar farið inn í politiskt arbeiði, men tær velja at vera manninum hollur stuðul. Hesar fara gjøgnum eld og vatn fyrri mannin, haldi eg.

- Ein partur í skaldsøguni er um átrúna. Er tað torføri at fáa innivist í átrúnaðbolkum á bygd enn í Havn?

- Nei, eg hugsi ikki, at nakar munur er á átrúnaumhvørvi í Havn og á bygd. Spurningurin er bert, um tú hevur verið innlimað áður, ella ikki.

- Tað er sum við so nógvum, har fólk hava brúk fyrri at innlima seg í bólkar av einhvørjari orsök. Hevur tú onkrar trupulleikar sum gera, at tú hevur brúk fyrri at venda verðini bakið, fyrri at styrkja teg, so eru átrúnaðfelagsskapir ein møguleiki.

- Hetta er tað sama sum alkoholistar gera, um teir vilja leggja av at drekka. Tú fert inn í ein felagsskap, tí tú hevur brúk fyrri stuðli. Tú vendir kanska styrktur aftur til versliga lívið. Soleiðis er tað eisini við átrúnaðbolkum. Har er nógv gott, sum kann stímbra.

- Eg havi kortini ongantíð kent meg væl í átrúnaðligum umhvørvi, men har er nakað gott kortini. Eins og við kvinnurørsluni, eg kan kortini bert góðtaka partar av hesum báðum skipanum.

Hvat er ein mamma?

- Tú tekur nokur viðurskipti fram og viðgerð tey, men kemur ikki til nakra niðurstøðu?

- Nei, tað hevur heldur ikki verið ætlanin. Tað eru altíð viðurskipti hjá menniskjunum, sum eru fyrri ella ímóti. Hugsu bert um spurningin: Hvat er ein mamma? Vit vita hvussu ein góð mamma er, men vit vita uppfatur betri, hvør ein ring mamma er.

Er Tilda, eldra kvinnan á bygd betri menniskja, sum hevur átt nógv børn og er nøgd við sítt lív? Er Sólva Joensen vónalig menniskja, hóast hon gevur barn sítt burtur?

- Er Sólva eitt vónaliga mamma, tí hon fær eitt barn aftur sum er óynkst, men kortini vil hon ikki hava fosturtøku?

- Tað er ein spurningur

Jólatrø Nordmanns og Reyðgrann

Stórt úrval

Heil- og smásøla

P/F

Ísinkram Tlf. 41 166